

File No.

1856.57.

Collection No. 9

MUTINY PAPERS.

Pros.
Serial No.

Files of SIRAJU'L AKHBAR.

Vol. 12; no. 49; February 21, 1857.

Subject.

News about the Moghul Court at Delhi and select
news from the DELHI URDU AKHBAR.

Foll. 4; Size 12" x 7 $\frac{3}{4}$ " (Printed).

Previous References.

Later References.

نمبر ۴۹

سراج الاخبار

جلد وازدم

من تبه ایوم شبته خبیم جا، الثاني شمسکه سحری سلطان مست یکم فروری شمسکه تبه ایوم شبته خبیم جا
اخبار در بار جهان مدار حضرت ساجانی حلیفه الرحمانی فرود آمد
عالمشان کورکانی حرام دو دمان نشان صاحب قمری خلد

میدیه تا که بود و بر همین اسفند ۴۰۰ مدام تا که بخد شود شهر وین

بفرخی سعاد و شیشه او بری ۴۰۰ بخرمی جوانی مدام شادین

<p>اولی که حوشبه اوراق بنای سپهر بطلائی شمسکه مهر جدول کردید شهنشاه افاق بعد انقراض نظاره اشراق احرام الدوله با در اسعادت بنفس شناسی ششیده اسنده رای در بار ظلال شند امرای دولت و لکان خلافت نخل معتمد الدوله با در و معین الدوله نظارت جان و سر فرزند الدوله کتبان دلا در عینان و نجم الدوله محمد اسد الدوله خان میر علی و وقار الدوله اسمعیل خان و دیگر نوایمان ذیشان محراب سلیم بجا آورده نخل هایونی استیادند به پذیرش</p>	<p>اواب و کورنش بخت بهادر و قلعه بار بار زبان حیدر و جود بار مشکوی خسروی رونق افروز شده و کلا خطه قطعه عرضی استفت به در حجاب شفته اتد کس مقدمه نخواه نزار خوشه عالم با در و غوه فرمودند که شفته خاص سخ نقل فیصلنامه که به تراخی سحر و انفصال بافته شفته صد و در بر و نصف النهار مکام نعمت بر ای مایه تمام قبول گاه ار استند با دای نماز پیشین و دیگر شغال دلتین محضر خوانند از سهرین بهار حضور</p>
---	--

توزک در بار توجبه سیر و گلشت شده
 شام گاه مراحت فرموده از راه بود
 خواص بویه داخل عتبات صاحبخانه
 گردیدند بوضه سید که امین الدوله بهادر
 از دوری اطراف بازگشت نموده بگویند
 خود داخل شد بعلام احمد خان سه جوگی
 دیوان خاص ایارفت که خبر خیریت
 آن بهادر دریافتند معروض واقفان
 سه ذوق اجبال دارد حسب معمول
 احترام الدوله بهادر را اندرون پایتخت

یوم یکم ششم ماه کور

سحرگاه برآمد بنیک اختر می کلنج رطاق
 نیلوفر می نشاء دین نباه از ادای نماز
 بگاه الفیاض یافته و شرف نبض شناس
 به احترام الدوله بخشید و مسند در برابر
 حاضرین در دولت مجرا و تسلیم بجای آورده
 استیادند بعد از آن به نیاز و ختم عریس
 حضرت مولانا فخر الحکمه والدین بر چشمه
 و اداب و کوشش بحبت مهد و قلعه
 بهادر پذیرفته داخل حضرت گاه حاصل

شده نصف النهار بیگام تک از ایام
 طعام شده فیلو گاه ار استند با دای نماز
 شین و دیگر اشغال و نشین احترام الدوله
 بهادر را اجازت رفتن زیارت مرقد
 فخر الحکمه والدین بخشیده احسین بن
 محضوری توزک رکاب و دیگر عهد عقیدت
 ماب توجبه سیر و شکار انصوی رود بار
 شده نمود سپاسی شب از اینجا مراحت
 نموده داخل شنبان عوض شان گردیدند

یوم دوم ششم ماه کور

باشگاه تابشیر مایه و فرضیه گاه که از راه مقبر
 الدوله بهادر را بهم کالی قره با صره خلافت
 عزه ناصیه جلالت مرزا محمد جوان تخت بهار
 بنا بر تیار می سامان عس حضرت فخر
 قدس سره روانه در گاه حضرت خواج
 و نموده رسب ده سر بر گردون نظر
 شده بعد اتمام ختم و قانم غزل طبع را
 حاصل زبانی بنجم الدوله که سبحان دوران شنبه
 سلاخه قطعه و اجب العوض کتبان و کس
 بهادر رسب ندوی مبلغ دو صد و پنجاه چهار

چهار آن دو بای بابت ادنی ماه دهمبر شده
 باغ صاحب آباد و اداک منعقد آن فرمودند
 که داخل آن حساب سرشته مرتب کرد
 بعد از آن در اخل بزیم گاه همیشه می شد
 نصف النهار هنگام نعمت برای طعام کشته قیلو
 گاه اراستند ما با کسی نماز شبین و در کنگر
 و نشین همه خوانند خسرین نهاد خوب
 تونز که رکاب متوجه سیر و شکار انبوی دوازده
 شده شام گاه از آنجا مراجعت نموده
 کاشانه اقبال اراستند و حسب معمول
 احرام الله بباد را اندرون نخل
 یاد نمودند فقط

یوم شنبه سیم ماه محرم
 صبح گاه ان باد ای نماز با احرام الله و انما
 را بر بنفش شناسی کامیاب نموده کشته را
 در بار جهان در کشته و سامان ختم و شکر
 عوس خرت عوس از نگاه حاضر آمده
 فاتحه خواندند بعد اختتام آداب و کورنش
 بخت بادر قلعه ارباد در غیر نند
 صند و توجیه صفا که معمولی با موری مرسد

امن الله بباد را نظر اقدس سینه ملاحظه
 قطعه شفته والا مرتبه دار الاث اسمی الله
 یکی مع نقل عوضی مرزا احمد بخش و مرزا
 اخضر بباد را سیران کلذاری بیگم مر جو سه توجیه
 سومی سه ر و سه پنج آن چهار تا می منجه تا قدر
 انگریزی موسوم و از زمان خطبه النسا بیگم
 متضمن مقرر شدن تجوای حصه بیگم مر جو
 بنام مرد و سیران حقیقی ما رشا و اجراسی
 چندی انگریزی در بنیاب بنام کلکتر نهاد در
 دلی بنابر اعیال زر حصه مر جو سه از رسید
 مری مرد و در نا و دوی مقدمه سه حصه
 و سه ر و پنج آن چهار بای س کانه حصه
 کلذاری بیگم مر جو سه از ادنی مواضعات
 تر بوری که دله قلعه رئیس جهم منجه و ان
 خطبه النسا بیگم مع نقل عوضی مرزا احمد بخش
 و مرزا اخضر بباد را سیران بطنی شان و انشا
 اجوی خط بنام رئیس اجاحت اعیالی زر
 حصه بیگم مر جو سه از رسید مری این در
 و سومی بنام استنت نهاد در کشتی با سیم
 عوضه پشت نهاد در مدوح مقدمه تجوای مرزا
 خود شید عالم نهاد در حکم دین ارشاد که تجوای

مزار فتح ملک شاه و لیجد بهادر مرحوم
 بعد فوت شان سبب ظهور نفاق بر سر کار
 و از زمان چند سی بسینه امانت بوده و قوی که
 تقسیم نامه مهری و از زمان خدادستیزی
 با ستمهای عطا و اجرائی تنخواه نظر حق
 رسیده سبب اختلاف تعداد حصه ها
 از سهام شرعی احتیاطاً استغفای آن
 از عملای دین بعمل آمده هر گاه که تنخواه
 مهری آنها موافق به عامی و در تمام خلافت
 در آمده تنخواه مذکور مطابق تفصیل سند در
 بنام هر واحد از ایشان تقسیم یافته -
 چنانچه نقول تقسیم نامه دست امهری
 و لیجد مرحوم مع رسدات مهری و در
 فرستاده میشود از ان انکشاف
 جعلی احوال انقسام تنخواه المنصور بجوابی
 کتوف خواهد شد و چاری بمقدمه
 رسید اندنی باغ صاحب آباد سم و خلافت
 تعدادی دو صد و پنجاه و چهار روپه
 چهار آند دو بای سبیل مهر خاص فرموده
 بنا بر اجرائی احوال غلام احمد سر جوکی دیوان
 خاص نموده بعد به داخل ایوان سپردار

شدند هنگام نصف النهار نعمت برای
 خوان طعام شده و قیلوله گاه اراستند
 بودای نماز پیشین و دیگر اشغال در پیش عصر
 خوانند آخرین نماز حضور می تو رک
 رکاب متوجه سیر و کلکنت کرده و در
 و در انشای نظارت خان و دیگر حاجتقا
 بفضیله محران خوانده شام گاه داخل
 شبستان عز و شان گشته بعد مغرب
 احترام الدوله بهادر را اندرون محل
 معالی یاد فرمودند و بهر لانا تمه ابدنی
 باغ صاحب آباد بخانه عامه اعیان نمودند

یوم چهارشنبه سبت هم جامه الکسا

ساعت دیر فلک فریضه وقتی گذارده
 احترام الدوله بهادر را سعادت بنام
 بختبده جلوه آرای دیوان خاص شده
 بعد از تمام ختم و فاتحه روز عرس حضرت
 عرش را در گاه غلام سعید الدین حلف
 حضرت حقایق اکاد حقیقت دستگاه
 غلام نصیر الدین معجز شیری و غیره مجبور

که زانید و همین وقت سیف الله و کلاه
سلطانی حاضر شده اند و اساخت
نشاندن غول زبانی سبحان دوران
حکم فرحت ششم صادر فرمودند که بزیر
خیمه استیاده توانان را بنا بر تقرب
سید نسبت حکم دهند و از فردا بعد دو پیر
غرم خیزند و جلد پرند های کاغذی
در اینجا حاضر گردند بعد حضرتان نور
محل شده نصف النهار هنگام نعت
برای پاره طعام کشته قیلو که گاه
بادای شین و دیگر اشغال و نشین
خواننده آخرین نهار کافری تو
رکاب سیر و گلشت فرموده
و در شای سوار می احترام الله و
معین الله و غوه شرف محراب
رسانده شام گاه داخل کاشانه
اقبال کشته فقط

یوم پنجم حربه حربه

بدین سید باید و فریضه و تفتی

که کرده احترام الله و کلاه
نصف شناسی داده مسند ارادی
شدند از زمان حضرت مجرا و تسلیم
سود اساخته بید عافیت نشاند
استیاده باستماع غول طبع زاد خاطر
زمانی سبحان دوران بر شد و فرمودند
که چون بفرخی و فرزند کی سال سیم جلوا
والا منقضي کشته و شسته است و یکم شروع
پوست و ششم حمله الثاني شده که گویا
ببار اجبال باغ صاحب خیرالی است باید
که جمیع اهلکاران دفاتر خلجانی از سبحان
تاریخ مذکور سال نوین بکارند چنانچه
حسب الحکم والا کار بند حکم قضای
کردیدند بنفر کیش اداب و کورش
اخصیت بهادر و قلعه ار بهادر زبانی
صعبه و جویدار داخل ایوان خاطر
کردیدند نصف النهار هنگام نعت
طعام شده قیلو که گاه ار استند بادای
و دیگر اشغال و نشین عصر خواننده آخرین
نهار در برج شمن جلوه افروز کردید که
سبز زار و زردمان سید نسبت و کاغذ باد

وسرود قولان ملاحظہ فرمادہ شام گاہ
 از ان جایی دل کش بر خاسته جلوہ در
 محل دالائش نہ بود ای مغرب -
 حسب معمول احترام الدولہ بہادر را
 یاد نمودند فقط.....

دھلے اردو اخبار

یوم جمعہ و مہینہ حرمین

شاہور

ایک کارسباندنت صاحب دہلی کزت کے
 مقام مذکور سے لکھتے ہیں کہ منی سنا ہوگا
 کہ نوجو ملاقات اور گفتگو کا درمیان امیر دوست
 محمد خان اور حیف کنتزہا درنجات کے
 یہ ہوا ہے کہ تین افسروں یعنی بیچر منڈین صاحب
 اور لفتنت مسدین صاحب اور ڈاکٹر گوکس
 صاحب کے قندار میں بھیجے کی تجویز ہوئی ہے
 مگر سنا جاتا ہے کہ امیر موصوف سفیر ان مذکورہ
 کے اہمیت کی جوابدہی سے انکار کرتا ہے
 راقم صاحب یہ بھی خیال کرتے ہیں کہ شاید
 کچھ نوج بھی نہ بھیجے جاویں گے کہ سرحد انتہا
 اس قدر خوف نہیں ہے کہ او سمین سے اس وقت
 بھیجے جاویں علاوہ اسکی امیر انہی کہ میں مقدر

بادای سنن و فریضہ یوم اذنیہ احترام الدولہ
 بہادر را برہنہ ششما سی متماز کرد آئینہ
 مسند دربار استند قبول و مجرا
 وقسیم بار یا بان غزل طبع زاد والہ
 زبانہ وقار الدولہ شہنہ داخل
 ابوان شہر یاری کشند نصف
 النہار نیکام نعمت برای مایہ طعام
 شدہ بقیولہ گاہ استرحت و استند
 بادای نماز شبین و دیگر اشغال نشین
 عصر گذارند اخترین حضور سے
 نوزک رکاوٹ عقیدت ماب متوج
 سیر و تفریح کشند شام گاہ مہاجرت
 باریہ دولت نمودہ رونق بخش

اختیار نہیں کہ وہیں سے اس طرف لکھنا کہ
 کہ تداہر حکام ملک بگاہ کو اپنی ان اختیار
 کرے اور اسلئے فوج و سفیران انگریزی
 کے قابل و فہم ہر من رہیں سی انکار کرتا ہر
 اور کہتا ہے کہ ان کا میری ساتھ جانا اونکی
 اہمیت کے لئے بہتر نہ ہو گا بامقصد افغانوں
 سے موافقت کرنے کے کچھ اچھی تدبیر نہیں
 معلوم ہوتی ہے اور گورنمنٹ وقت
 گورنمنٹ سے وہی ہے اور اوپر اس میں شک
 نہیں کہ فوج ایرانی قریب قندھار چلی
 آتی ہے اور میں ایسا جانتا ہوں کہ سفیران
 انگریزی مذکورین شہر قندھار کو قبضہ لے لیں
 میں باوہنی سو دیکھا جائے کہ آیا بیان
 سے ہی فوج بھیجاتی ہے اور کب بھیجے
 جاوے گی مگر عقلاً ایسا خیال کرنے میں کہ
 صفحہ جلد بھیجے جاوے بہتر ہے
 بلکہ انہی کے ذہن میں کو باکہ بہت دیر ہے
 ہے ہر حال ایک فوج کثیر کا بھیجا ہوا ہے
 زریہ رہیں حکام قابل اور مقابلہ ایرانیوں
 کے ضرور ہے
 لیکن ہر یہ بھی من کہتا ہوں کہ سپاہ اور

نہیں بھیجے جا سکتی کیونکہ سپاہ گورہ اور
 سکون کی جاہی ہے کہ حاوی لیکن اس قدر
 سپاہ گورہ کہان سے اونکی کہ وہاں
 کے جاننے کے لئے کافی ہو کم سے کم وہاں
 کے لئے اس ہزار سپاہ گورہ جاسے
 اور اس قدر سپاہ بغیر بوجھے ملک کے
 انکھستان سے جمع نہیں ہو سکتی ہے
 دوست محمد خان اتک اپنی لشکر میں ہر
 اور اپنے یہ نہیں سنا ہے کہ گفتگو ہی اخیر
 اس سے کہ کب تک سو کی یہاں تک
 لوگ تاج معاملہ دوست محمد خان کی طرف
 سے ایس میں اور لوگوں کا یہ
 سوال ہے کہ سرکار کا کیا ارادہ ہے اور
 تین اور غیر ہر سپاہ کی کیا کر سکتی ہے
 اور اس سے یہی ایک بڑا سوال اونکا
 یہ ہے کہ آیا باوجود پختہ راجہ اور کابل کے ان
 افسروں کی جانوں کی تین معرض خطر میں ڈالنا
 مناسب ہے یا نہیں
 وہ بطریق سفیران یا زریہ تو کی نہیں جا
 ہیں پس وہ کیا من اور فوج ایران پر
 جو کہ برہنہ اتی ہے اونکی سفارت کیا اثر کرے

اور ایک پیشی مورخہ ۱۶-۱۷-۱۸ ماہ گذشتہ سے ۸ کی تربیت اور آراستگی کیونکر ممکن ہو
 ہی ہیں مضمون ظاہر ہے کہ معاملہ درست
 محمد خان سے انجام کار مایوس سے معلوم

پنجاب
 حاکم اور ازان
 سلطان
 حاکم اور ازان

سوئی ہو
 راقم صاحب چہی نہ کر کو کھتی ہیں کہ
 اس میں شک نہیں کہ ایرانی برستے جلی
 اتی ہیں اور قتل اسکے کہ اثر ہم بحر ایران
 کا معلوم ہو غالباً قندار قبضہ سپاہ
 ایران میں آجا و بگا

راقم موصوف کی راسی میں التوامی
 روانے سپاہ انگریزی بوجہ دست
 سے کہ وہ لکھتی ہیں کہ ایرانی تو
 برستے اتی ہیں اور ہمارے طرف
 سے صرف نیت نہ برہنہ کہ صرف
 دو یو لکھی کل افسر اور ایک ڈاکٹر ترو
 ہونیکو میں خدا جانے مقصود اس سے
 کیا ہے اور ان قانون کی سپاہ ہرنگا
 جو اردہ ہو اگر انہوں نے نو کرنے
 اختیار ہی کی توجہ صورت میں ایک
 رحمت کی قواعد سکھانی اور تربیت کی
 فرصت نہیں ہو پس ظاہر ہے کہ ایک نوج